

PENGAARNIR STYRA

– Hetta er ikki lætt at broyta. Vit keypa okkum til tað góða lívi, og tað er ikki lætt at broyta vanar. Eisini eru nógvir pengar í tí, og nógv stendur upp á spæl. Tað stendur tó enn meir upp á spæl, um vit ikki fremja hesar broytingarnar, tí man veit, at jørðin tolir eitt víst og verður heitari og heitari, sigur Gunnhild Dahl Niclasen í hugleiðingum um hugburðin til umhvørvið úti í heimi og heima í Føroyum

ANNIKA KUNOV IM

Vit kunna ikki geva børnum okkara eina líka góða verð, sum vit finga, tá vit vóru børn, tí vit hava dálkað og oyðilagt umhvørvið nógv seinastu árin. Tað verður tosað nógv um umhvørvið, burturkast og grønar orkuloysnir, men tøluni vísa, at tað gongur ikki røttu leið kortini. Ruskmongdirnar økjast, og tað merkir, at vit innflyta, keypa og brúka nógv, sigur Gunnhild Dahl Niclasen, BA í stjórnamalafrøði og MA í humanøkologi, í sendingini »Umhvørvið og eg« í Kringvarpi Føroya.

– Alt tað, sum vit keypa er tilfeingi, sum er tikið úr jørðini, skapt og flutt til Føroya. Hevur tað eisini stutta livitíð, fer tað eisini skjótt í rusk aftur. So er tað ikki brúkt serliga skynsamt. Ofta verður brúkt av tilfari, sum ikki er so nógv av og sum ikki kemur aftur eftir stutta tíð, greiðir hon frá.

Vit hava vant okkum við ein

lívstíl, har vit keypa og brúka so nógv, at tað oyðileggur umhvørvið og javnvágina á jørðini. Tað er tó torført at broyta, tí talan er um sterkar vinnur og nógvar pengar.

– Hetta er ikki lætt at broyta. Vit keypa okkum til tað góða lívi, og tað er ikki lætt at broyta vanar. Eisini eru nógvir pengar í tí, og nógv stendur upp á spæl. Tað stendur tó enn meir upp á spæl, um vit ikki fremja hesar broytingarnar, tí man veit, at jørðin tolir eitt víst og verður heitari og heitari. Tá verður hon turr og ólivilig og færri øki verða at dyrka mat á. Verða vit fleiri fólk og minni øki, so gongur tað ikki, sigur hon.

– Vit geva okkum ikki far um, hvat tilfeingi er, og hvat tað ger við jørðina, fólk, djór og alt lív, sigur hon eisini.

Hon greiðir frá, at veðurlagsbroytingar er ein stór hóttan móti mannaættini, men vit tosa ikki líka nógv um umhvørvið, sum vit áttu at gjørt, og ein orsök til tess er, at tað eru so nógvir pengar upp á spæl. Eisini í Føroyum.

– Vit hava stórar fyrirtekur í

Føroyum, sum tað ikki er lætt at tosa ímóti. Vit kunnu illa broyta upp á tað, sum hendir, tí tað er nógvir peningur upp á spæl, staðfestir hon eisini.

– Tað eru fólk, sum tora at taka hetta evnið upp í Føroyum, men tað eru eisini fleiri, sum ikki síggja vandan í hesum og síggja, hvat tað er, sum er upp á spæl, sigur Gunnhild Dahl Niclasen.

– Føroyski forbrúkarin gerst alsamt meir tilvitaður, samstundis sum tað eru fleiri lýsingaátøk um alt hetta nýggja og lekkra, sum vit skulu hava. Tá er tað lætt at gloyma umhvørvið, sigur hon.

– Hetta ljóðar deprimerandi, men hetta er nakað, sum vit noyðast at broyta. Vit behøvast ikki at fáa eitt ringt lív, hóast vit broyta okkara vanar. Tað góða lívi kann eisini vera uttan alt tað nýggjasta, greiðir hon frá í sendingini.

Í samrøðuni greiðir Gunngild Dahl Niclasen eisini frá, at ein umhvørvispolitikkur kann stýra atburði og keypsmynstri hjá fólki. Eitt dømi um hetta er avgjöld á matvørur, flogferðaseðlar, bilar og líknandi.

– Hóast vit hava friðingar-myndugleikar, riggar tað ikki til fulnar. Eingin talar søkina hjá náttúruni. Hvør er røddin hjá henni, spyr hon.

– Til tað eftirlýsi eg eina ordiliga góða lóg. Tað verður ikki altíð atlit tikið til slíkt, tí tá er tað pengarnir sum víga meir, sigur hon.